

Het hoogste bestuurlijke orgaan van de coöperatie CRV is de ledenraad. Namens de ledenraad houdt de raad van commissarissen (RvC) toezicht op het beleid van de CRV Holding bv. In de RvC zitten zeven veehouders en drie commissarissen van buiten de sector. Wie zijn zij en wat is hun visie? In een serie in Veeteelt stellen ze zich voor.

Gert-Jan Verploeg
Wietse Duursma
Peter Schrijver
Freek Rijna (extern)
Luc Reijnders

Tineke Vermeulen-Rehorst
Wanda Verdonck
Jochem van der Starre
Marlous Booiink (extern)
Jolanda van Haarlem (extern)

Zuinig op parels van Nederlandse landbouw

Ze kent de dynamiek van coöperaties, maar ook die van private investeringsfondsen en beursgenoteerde multinationals. Marlous Booiink is financieel specialist, boerendochter, akkerbouwer en dressuurrutter. Zonder achtergrond in de rundveehouderij heeft ze alles in huis om als extern commissaris kritisch mee te kijken met de koers van CRV.

TEKST WICHERT KOOPMAN

naam **Marlous Booiink**
woonplaats **Kraggenburg**
leeftijd **44 jaar**
opleiding **bedrijfseconomie Tilburg University**
bedrijf **samen met echtgenoot een akkerbouwbedrijf gespecialiseerd in pootaardappelen**
functie **CFO Pandriks Group**
vorige functies (o.a.) **vicepresident finance DSM Food Specialities, diverse (financiële) functies bij FrieslandCampina**
bestuursfunctie **lid raad van commissarissen CRV Holding bv sinds 2023**

De ene dag zit ze aan tafel met multimiljonairs met een derde huisje in Spanje, de volgende dag schuift ze aan in de CRV-ledenraad bij veehouders die 's ochtends extra vroeg zijn opgestaan om nog voor de vergadering het stalwerk af te ronden. Marlous Booiink, gepokt en gemazeld in de financiële wereld van een beursgenoteerde multinational en de 'private equity', is nu bijna een jaar lid van de raad van commissarissen van CRV.

Boer is niks zonder coöperatie

Dat ze 'ja' zei op de uitnodiging om te solliciteren op de commissariaatsfunctie bij CRV ligt meer voor de hand dan het in eerste instantie lijkt. Booiink (44) komt uit een akkerbouwfamilie en beheert samen met haar man een akkerbouwbedrijf in de Noord-oostpolder. De vof teelt onder andere suikerbieten en is lid van coöperatie Cosun. 'Het coöperatief model is een heel mooie vorm om als kleinere ondernemers samen een sterk bedrijf op te bouwen', vindt Booiink. 'Zo heeft de Nederlandse landbouw meerdere parels voortgebracht van toonaangevende coöperaties met een rijke historie. CRV is er daar een van. Op deze parels moeten we zuinig zijn, zeker nu de agrarische sector in ons land onder druk staat. Ik denk

daarom graag mee over de strategie om de coöperatie toekomstbestendig te houden.'

Booiink leerde de melkveesector en de dynamiek van de coöperatie goed kennen in de bijna veertien jaar dat ze bij FrieslandCampina werkte. Daarna was ze drie jaar in dienst bij de 'food ingredients'-divisie van de beursgenoteerde multinational DSM. 'Bij FrieslandCampina wist ik heel duidelijk waar ik me voor inzette: een goed resultaat voor de leden-melkveehouders. Daarbij is de strategie van coöperaties meer gericht op het langetermijnperspectief', vertelt ze. 'Bij DSM was het verhaal bij de eerstvolgende kwartaalrapportage altijd het belangrijkste. Aandeelhouders kunnen namelijk eenvoudig hun aandelen verkopen als ze niet tevreden zijn. Voor de leden van verwerkende coöperaties is dat heel anders. De hoop bieten die wij – ja, als het moet spring ik ook op de trekker – met veel gemodder nog net voor de kerst uit de grond hebben gekregen, zou waardeloos zijn zonder onze verwerkende coöperatie Cosun.'

Meer dan financieel succes

De commissaris van CRV heeft in haar functies altijd zware financiële verantwoordelijkheid gedragen. Toch is het financieel succes van de organisatie nooit

haar belangrijkste drijfveer geweest, zo maakt ze duidelijk. ‘Bij de divisie voedingsingrediënten van DSM werkten we aan verduurzaming van de levensmiddelensector. Door de omvang en de financiële slagkracht kan een multinational hier echt een verschil maken. Ik vond het heel uitdagend om me daarvoor in te zetten’, verklaart Booijink. ‘Maar door de omvang van DSM was mijn functie ook een radertje in het grote geheel en ik wilde graag weer breder betrokken zijn bij een bedrijf.’

Deze brede betrokkenheid vond ze als financieel directeur (CFO) bij Pandriks, een relatief jong en snel groeiende producent van afbakbrood voor supermarkten. ‘Het bedrijf heeft hiervoor een uniek duurzaam concept ontwikkeld, waardoor supermarkten tientallen procenten minder oud brood weggooien’, vertelt Booijink. ‘En het mooie is, we kopen onze granen rechtstreeks in bij telersverenigingen van boeren in Nederland en Duitsland, onze belangrijkste afzetmarkten. We betalen de telers een goede prijs voor goede kwaliteit. En dat spreekt mij als akkerbouwer natuurlijk extra aan.’

Pandriks is eigendom van investeringsfondsen van vermogende families. ‘Het klopt dat de eigenaren kritisch kijken naar het rendement van hun investeringen’, beaamt de CFO. ‘Toch hebben ze nog nooit een opmerking gemaakt over de paar centen extra die we aan onze telers betalen. Ze snappen dat een goede prijs betalen belangrijk is voor een duurzame relatie en dat een duurzame relatie met graantelers de kwaliteit van het concept van Pandriks versterkt.’

Leren van paardenstamboek

In het gesprek met de CRV-commissaris over de rundveefokkerij komen al snel parallellen boven met de paardenfokkerij. Want behalve ambitieus in haar werk is Booijink dat ook in de dressuursport. Ze berijdt drie paarden tot op nationaal subtopniveau (Prix St. George), wat dagelijks minimaal een uur training vraagt. ‘Na een dag op kantoor is het heerlijk om ’s avonds lekker fysiek met de dieren bezig te zijn in de buitenlucht’, verklaart ze.

In de paardenstal in Kraggenburg staan in totaal overigens vijf dieren, omdat Booijink en haar man ook paarden fokken. ‘Ja, ook in de fokkerij van paarden maken we gebruik van genoomfokwaarden, al is de betrouwbaarheid daarvan nog wel een stuk lager dan in de rundveefokkerij. Dat is met name te wijten aan een gebrek aan data. Wat dat betreft kunnen we in de paardenfokkerij nog wel wat leren van de rundveefokkerij’, denkt de CRV-commissaris. ‘Maar het omgekeerde geldt als het om marketing gaat. Het Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland, KWPN, weet de kwaliteiten van het ras in het buitenland uitstekend tot waarde te brengen en fokkers profiteren daarvan. Ik denk dat daar nog kansen liggen voor CRV. Want is de kwaliteit van Nederlandse en Vlaamse koeien niet net zo superieur als de kwaliteit van onze paarden?’ |

Marlous Booijink:

‘Over werken met data kan de paardenfokkerij leren van de rundveefokkerij, maar het paardenstamboek is beter in marketing’